

PRIJZEN/TARIEVEN

Sociaal tarief: ontbreken van een “geldig” attest

OMSCHRIJVING

Sedert juli 2009 wordt de sociale maximumprijs automatisch toegekend (dit op grond van de Programmawet van 27 april 2007). In principe moet de energiekland die hierop recht heeft daarvoor dus geen stappen meer zetten. Indien hij het voordelige tarief om de één of andere reden niet toegekend krijgt kan hij nog steeds een attest indienen bij de leverancier. Een dergelijk attest kan worden bekomen bij de instantie die de uitkering verstrekt die de klant toegang geeft tot het sociaal tarief (met name het OCMW, de FOD Sociale Zekerheid, Directie-generaal Personen met een handicap of de Rijksdienst voor Pensioenen).

In de praktijk kan het echter nog steeds voorkomen dat energieklandten geen sociaal tarief toegekend krijgen terwijl zij volledig beantwoorden aan de toekenningsvoorwaarden. Dat blijkt ook uit de klachten die de Ombudsdienst hierover ontvangt. In verschillende klachtendossiers kent de energieleverancier het sociaal tarief niet toe omwille van de aard van het voorgelegde attest (algemeen, geen “specifiek” attest).

Waar de Programmawet van 27 april 2007 de principes van de automatische toekenning vaststelt, worden de verdere uitwerking ervan door uitvoeringsbesluiten vastgesteld. Zo bepaalt de wet dat, niettegenstaande het de automatische toepassing van het sociaal tarief invoert, de leverancier nog steeds de attesten moeten aanvaarden waarmee de eindafnemers bewijzen dat ze tot één van de categorieën behoren die recht hebben op de toepassing van het sociaal tarief (artikel 6, tweede lid).

Pas op een latere datum is bij koninklijk besluit een model vastgesteld waaraan dergelijke attesten moeten voldoen (de modellen zijn neergelegd in de bijlagen bij de Koninklijke Besluiten van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen/elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan). Die koninklijke besluiten zijn pas op 01/04/2012 in werking getreden. Kenmerkend voor de attesten volgens dit model is dat zij enkel met het oog op de toekenning van het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas en telkens per kalenderjaar worden opgemaakt.

STANDPUNT VAN DE LEVERANCIER

Het komt voor dat de energieleverancier weigert om het sociaal tarief toe te passen om reden dat een “geldig” attest zou ontbreken, ook al gaat het om verbruik dat plaatsvond voor de inwerkingtreding van de koninklijke besluiten die het model van het attest specifiek voor sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas vaststelden. In vier klachtendossiers waarin dit probleem aan de orde was verzond de Ombudsdienst in 2015 een aanbeveling aan ELECTRABEL.

In elk van die gevallen konden de indieners van de klacht aantonen dat zij zelf of een persoon die bij hen gedomicilieerd was gedurende de periode waarvoor zij de toepassing van het sociaal tarief vragen, een gewaarborgd inkomen of sociale tegemoetkoming genoten die krachtens de wet toegang geeft tot het sociaal tarief. Zij konden daartoe een attest voorleggen dat werd uitgereikt door de instelling die de voor de uitkering instond. Die attesten waren weliswaar niet opgesteld volgens een model specifiek voor het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas.

AANBEVELING VAN DE OMBUDSDIENST

De Ombudsdienst beval aan om het sociaal tarief voor de periode waarvoor de attesten geldig waren toe te kennen, en wel om de volgende redenen:

- Het recht op sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas vindt zijn grondslag in de wet (met name artikel 15/10, §2 van de Wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, hierna de aardgaswet genoemd, en artikel 20, §2 van de Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, hierna de elektriciteitswet genoemd). De bepalingen van deze wetgeving geven de federale minister bevoegd voor economie de mogelijkheid om dit tarief vast te stellen, maar verplichten tevens de energieleveranciers om zich bij de levering van

aardgas of elektriciteit aan “residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie” aan die maximumprijzen te houden.

- In uitvoering van deze wettelijke bepalingen werden bij uitvoeringsbesluit de categorieën van gerechtigden op het sociaal tarief vastgesteld (het gaat om de Ministeriële Besluiten van 30 maart 2007 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas/elektriciteit aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie). De indieners van de klachten blijken telkens tot één van de genoemde categorieën te behoren voor de periode waarvoor toepassing van het sociaal tarief wordt gevraagd, wat zij steeds kunnen aantonen door middel van een attest van de instelling die voor de uitkering instaat.
- De hierboven geciteerde ministeriële besluiten bepalen tevens (telkens in hun artikel 4) dat de energiebedrijven verplicht zijn het aardgas en/of de elektriciteit aan deze klanten tegen die maximumprijzen te leveren. De besluiten voorzien enkel in een vrijstelling van deze verplichting wanneer de rechthebbende klant bij aangetekend schrijven in kennis wordt gesteld van het feit dat deze laatste niet langer van het sociaal tarief wenst te genieten.
- Noch de aardgaswet, noch de elektriciteitswet, noch het Koninklijk Besluit van 28 juni 2009 betreffende de automatische toepassing voor de levering van elektriciteit en aardgas aan de beschermde residentiële afnemer met een laag inkomen of in een onzekere situatie, noch de geciteerde Ministeriële Besluiten van 30 maart 2007, maken het recht op sociaal tarief afhankelijk van een attest dat aan een bepaalde model of bepaalde geldigheidsvoorwaarden zou beantwoorden of dat per jaar zou moeten worden opgemaakt. Voorwaarden en vorm met betrekking tot de attesten werden pas opgelegd door de Koninklijke Besluiten van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen/elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan, die pas op 01/04/2012 in werking zijn getreden.

ANTWOORD VAN DE LEVERANCIER

ELECTRABEL verwierp deze aanbevelingen. Hierbij herinnerde het bedrijf eraan geen geldig attest te hebben ontvangen dat recht geeft op toepassing van het sociaal tarief voor de perioden waarvoor het sociaal tarief werd aangevraagd. Voor zover de automatische toepassing in de betrokken dossiers reeds van kracht was, herinnerde het bedrijf eraan dat het geen bericht van automatische toepassing voor de betwiste periode had ontvangen.

In één van deze dossiers argumenteerde ELECTRABEL de weigering van de toepassing van het sociaal tarief in het verleden door te stellen dat de algemene voorwaarden van de energieleverings-overeenkomst de betwisting van de eerder uitgebrachte facturen (aan commercieel tarief) niet meer zou toestaan. Hiermee wordt de clausule bedoeld die dergelijke betwisting slechts toestaat tot 12 maanden na de uiterste betaaldatum van de factuur.

COMMENTAAR VAN DE OMBUDSDIENST

Zoals eerder gesteld, golden voor de periode waarvoor het sociaal tarief werd aangevraagd nog geen algemeen afdwingbare regel met betrekking tot de vorm van het attest. De Ombudsdienst wees er ook op dat het recht op het sociaal tarief wordt toegekend door wettelijke bepalingen die van dwingend recht zijn en waaraan bijgevolg bij overeenkomst geen afbreuk kan worden gedaan. Bijgevolg kan evenmin worden afgeweken van de toekenning van dit recht op grond bepalingen uit de algemene voorwaarden, zoals die welke betrekking hebben op de termijn binnen dewelke een energiekant een factuur kan betwisten. De Ombudsdienst blijft dus bij zijn standpunt.